

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznani (inzerati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 204.

V Ljubljani, v sredo 7. septembra 1892.

Letnik XX.

Zahvala.

Poln hvaležnosti do Boga in do vrlih slovenskih katoliških mož izvršuje danes glavni pripravljalni odbor za I. slov. katoliški shod zadnjo svojo dolžnost ter se iskreno zahvali vsakemu in vsem, ki so pripomogli, da se je prvi slovenski katoliški shod izvršil tako sijajno in velečastno, kakor se ni mogel nihče nadejati.

Zahvaljuje se podpisani odbor v prvi vrsti vsem krajevnim pododborom v Mariboru, Celovcu, Gorici in Trstu; vsem lokalnim odborom po deželi kranjski, imenoma onim v Šmarji, Moravčah, na Brezji, v Škofji Loki, Ribnici, Šentpetru, Cerknici in na Vrhniki, kjer se je sijajnih pripravljalnih shodov udeležilo nad 8000 udeležencev. — Odbor se zahvaljuje slavnemu vodstvu kranjske hranilnice, ki je brezplačno prepustilo prostore za zborovanje. — Iskreno zahvalo izreka odbor gostoljubnim meščanom ljubljanskim, ki so iz lastnega nagiba okrasili svoje hiše z zastavami ter gostoljubno vsprejemali udeležence v svoja stanovanja. Vzlasti se zahvaljuje odbor gosp. J. Mathian-u, ki je tako okusno ozaljšal prostore za zborovanje; zahvali se gg. rediteljem, ki so vkljub ogromni udeležbi vzdrževali vzoren red na shodu; zahvaljuje se vsem udeležencem, ki so prihiteli od blizu in daleč v belo Ljubljano očitno spoznavat svojo katoliško zavest.

Svojo zahvalnost izraža odbor slavnemu vredništvu časnikov „Slovenec“, „Domoljub“, „Zgodnja Danica“, „Rimski Katolik“, „Dol. Novice“, „Slovenski Gospodar“, „Mir“, „Südsteierische Post“, „Domovina“, „Novice“, „Nova Soča“, „Laibacher Zeitung“, ki so svojim bralcem več ali manj poročali o pripravah za katoliški shod ter vabili Slovence k obilni udeležbi.

Vsakemu in vsem veljaj iskreno-udana, najdostojnejša zahvala!

Povrni mili Bog stotero vsem, ki so se trudili in dosegli, da je bil I. slov. katoliški shod tako veličasten dokaz katoliškega mišljenja in življenja med Slovenci. Dal Bog, da zasejano seme obrodi obilnih sadov v prospeh našega naroda.

V Ljubljani, 7. septembra 1892.

Glavni pripravljalni odbor

za I. slov. katol. shod.

O tisku.

Govoril ob tretjem slovesnem shodu prvega slovenskega katoliškega shoda dne 31. avgusta dr. Vinko Gregorič.

Prevzvišena gospoda knezoškofa, slavni shod!

Ako opazujemo dandanes naše javno in zasebno življenje, vidimo, da vlada v vseh slojevih človeštva neka moč, kateri se vsi, brez razločka vere in stanu, klanjajo, in katero opravičeno imenujemo velesilo, to je tisek. V nobeni dobi se ni tako zlorabila človeška slabost, v nobeni dobi se ni laž in zofistika tako perfidno uporabljala proti krščanski ideji, ko ravno v naši dobi, ko je tisek dosegel tako rekoč vrhunec svojega razvoja.

Če se pa vprašamo, v katerih rokah je pa vzrasla ta velesila do take veljave, moramo odgovoriti, da v liberalnih, veri nasprotnih rokah, ker ni ga dnevnega vprašanja, bodi si javnega, bodi si zasebnega, da bi ga liberalni tisek ne prikrojil po svojih protiverskih nazorih ter podajal v lepi, zapekljivi obliki svojim čitateljem. Kaj čuda potem, ako se občinstvo privadi polagoma taki duševni hrani ter postane v ogromni večini nevedoma nasprotnik tistih idej, katere zastopa pravo krščanstvo, katere zastopa sv. katol. cerkev.

Vkoreninila se je misel, da naj ostane krščanska ideja v ozidju cerkv s politiko, s socijalnimi vprašanji, z javnostjo sploh pa ne sme imeti ničesar opraviti.

Zaradi tega opazujemo neko odločno nasprotje proti katoliški ideji v tisku tudi od strani taci, ki so doma dobri katoličani, ali se bojé tudi javno pokazati se katoličana, češ, to ni običajno med olikanim svetom.

Prekanjeni zastopniki liberalnega tiska dobro vedó, kje da tiči slaba stran človeštva, oni dobro vedó, na katero struno jim je treba vdariti, da potisnejo nazaj krščansko idejo, porinejo pa nazaj tako zvano „prostost mišljenja“. Pri zavednem katoličanu je vse njih prizadevanje zaman, njemu je sveta vera najtrdnjéjša zaslomba v viharju vsakdanjega življenja, zavedno krščansko ljudstvo se ne bo nikdar dalo vpreči v liberalni jarem.

Zaradi tega zbira moderni liberalizem vse svoje moči proti krščanski ideji, kajti ko bi te ne bilo, bil bi on neomejeni gospodar.

V dosego tega namena služi mu v prvi vrsti njegov izvrstno vrejeni tisek, ki se kakor mreža razteza po celem svetu in po katerem se kot rudeča nit vleče boj in sovraštvo zoper katoliško cerkev in njene zastopnike.

Kaj pa sledi iz tega za nas zavedne katoličane? Iz tega sledi, da se moramo v bran postaviti z enakim orožjem, to je s katoliškim tiskom. Slabemu tisku nasprotovati je edino le mogoče z dobrim. — Zal, da se katoličani tako malo zavedajo svojih dolžnostij, kajti drugače bi ne bilo mogoče vspeti se liberalnemu tisku do take veljave. Kaj pomaga ves napor, ako roke križem držimo ter prepuščamo tiskovno velesilo nasprotniku.

Vsacega zavednega katoliškega Slovenca častna naloga mora biti, ogibati se vseh protiverskih spisov, sram ga mora biti, ako podpira ali celo razširja take tiskovne proizvode, ki blatijo in sramoté sv. cerkev, ki blatijo i njegovo narodnost.

LISTEK

Boj s kačo.

Več let sem živel v Vermontu blizu kanadske meje. Ne daleč je bilo jezero, kamor sem hodil s prijateljem ribe lovit, kopat se, vozit se. Večkrat sva videla kače, katere sva streljaje preganjala, če tudi po najinem mnenju niso bile strupene.

Nekega dne vidim, da leti jata divjih rac mimo hiše naravnost proti jezeru. Séle so na drugi kraj jezera. Hitro vzamem puško, pa za njimi. Na bregu sem imel pripravljen čoln. Natrgam gostega perja in vejevja, vržem v čoln in pod njem veslam na drugi kraj. Race so menda res „mislile“, da plava kup tratja, ker se nobena ni zmenila za plavajočo grmado.

Priveslavši v obližje, potegnim veslo, pomerim, ustrelim. Zadel sem dve raci, ki ste puhnoli kvišku, a nato pali v ločje, skoro na suho, v kotanjo pri jezeru. Brž planem tja, a tako hitro obstanem.

Videl sem, da je visnola kačja glava ter raco pograbila za kreljot. Bal se nisem teh črnih kač; zato hitro skočim sovražniku na vrat ter mu otmem plen.

Tla, na katerih sem stal, so bila vlažna, mehka,

močvirna; zato je bilo kači lahko glavo izviti izpod moje noge in drugo telo potegniti izpod korenin. Ta hip čutim, da se nekaj paše okoli noge, kakor bi mi noge ovijal z vrvjo; zdaj opazim, da se mi je kača z repom ovila okoli noge. Izpustim raco, tolčem po kači, stopam z desnico na sovražnika, vse brez uspeha.

Zdaj vidim, kako je velik ta nestvor. Zanašajoč se na svoje čvrste mišice in krepke kosti, mislim, da se bom osvobodil sovražnika. Še predno ga morem odmotavati od nóg, blisne mi proti glavi, pod roke okoli života, gledajoč mi naravnost v obraz.

Ko zagrabil po glavi, zopet švigne pod komolec, okoli telesa, in zopet črna glava zija moji nasproti. Čutil sem, kako se je kača pomikala po meni, z repom čvrsto povita okoli kolena, parkrat okoli trebuha in želodca.

Po vsakem poskusu se je še bolj napela, mene še čvrsteje zamotala. Izprožila se je toliko po meni, da me je mogla zopet objeti. Udari me na usta, da so krvavela, okoli želodca me je jelo silno boleti. Lovim jo za glavo z obema rokama, da bi jo odvil s sebe, ali — kaj bo kača močnejša od mene? — bila je: mogel sem jo odviti le do pod komolca, pa nič več, in puško sem pustil v čolnu, a noža iz

žepa nisem mogel potegniti, tiščala ga je kača z vso močjo.

Kričati jamem na pomoč, kričati, tuliti, a kdo me bo slišal? Trgam živino z života, hoteč jo pretrgati, a prav kakor bi hotel pretrgati vrv, gibajoč jo sémtertja. Kača se je zmiraj daljšala, prožila, jaz bil tanši, slabši. Besnim, skačem, bijem, kričim na moč, pograbil jo še enkrat, a zamán, bliskovito šine iz medlih rók ter me srdito udari po obrazu. Ovijala se je okoli mene zmiraj ožje in ožje, slabel sem od hipa do hipa, težko sem začel dihati.

„Moj Bog, pomagaj mi! Gospod, usmili se me, reši me!“ tako sem kričal obupno. Videl sem in čutil, da me kača mori in umori gotovo, mene, čvrstega možaka.

Težko sem že dihal, v obrazu sem gorel, roke in noge so mi otekale, prstje so mi otrpli, silno me je bolelo po vsem životu. Kačina koža je bila tako napeta, da je bila skoro prozorna. Našel sem jo lačno, ali pa je ona mene našla lačna, spočita, ne-utrujena, praznega želodca.

Poprej se mi je videla velika 8—9 črevljev, a zdaj najmanj za tri večja. Zdajci smukne z glavo pod desnico, po hrbtu, na levo ramo, upré se vánjo s čeljustim ter se zvije in pritisne, da je bilo grozno.

Podpirati in zahtevati moramo povsod, javno in zasebno, in sicer odločno katoliško-narodni tisek, z isto odločnostjo pa tudi odstranjevati povsod veri in narodnosti sovražni tisek ter tako spolnovati naše versko-narodne dolžnosti. Ako se teh zavedamo, tirjali bodemo s tem večjo silo in večjo vstrajnostjo katoliški Slovenci tudi naše verske, naše narodne pravice, katere bodemo gotovo tudi dosegli, ako smo dobro organizovani.

Da pa more katoliško-narodni tisek vspešno delovati in razvijati se, treba mu je neobhodno sigurnih zavetišč, in kot taka moram v prvi vrsti imenovati katoliška tiskovna društva, katera naj vsak zavedni katoliški Slovenec povsod in vedno izdatno podpira.

Ti so trdna podlaga katoliškemu tisku, ki mora biti vsestranski, ako hoče zadoščati velkanskim zahtevam sedanje dobe.

Baviti se mora isto tako z visoko politiko, kakor z delavskim vprašanjem; strokovni listi morajo v krščanskem duhu zastopati vedo in umetnost, ter v krščanskem duhu razpravljati vsak napredek na znanstvenem polju. Vsled vpliva liberalnega tiska odtujilo se je občinstvo imenu: „katoliški“. Katoliškega tiska naloga mora biti, to ime zopet vdomačiti ter dokazati, da je le na krščanski podlagi osigurjen pravi duševni in gmotni napredek človeštva.

Glavni steber tiskovne velesile je brezdvomno časnikarstvo. Katoliško-narodno razumništvo naj torej z vsemi svojimi močmi podpira slovensko katoliško časnikarstvo, podpirati je mora gmotno z razširjanjem in obilnimi naročili, podpirati je mora duševno z dopisi in bitrimi poročili iz raznih, posebnost slovenskih pokrajin, ter iti tako na roko glavnim vrednikom.

Toda še nekaj potrebuje naše časnikarstvo, sloge, posebnost v glavnih, Slovence tikajočih se vprašanjih.

Zaradi tega je želeli, naj se osnuje neki stalen središčni odbor veljavnih slovenskih moč, ki naj bi na versko-narodni podlagi, v smislu staroslovenskega programa nepozabnega našega dr. Janeza Bleiweisa, določeval smer o glavnih političnih vprašanjih, da se med katoliškimi listi ohrani toli potrebna edinost.

S tem se bodo tudi omahljivi časniki tako preustrojili, da bodo, zapustivši omahljivost, odločno, stanovitno in dosledno zagovarjali edino prava načela.

Po tej poti bo prišel slovenski narod do pravega spoznanja, ter bo z veseljem podpiral povsod one, ki delujejo v javnosti za vresničenje krščanske, za vresničenje narodne ideje.

Katoliško časnikarstvo ima pa tudi svoje dolžnosti, katere mora strogo in vestno spolnovati, ako hoče doseči svoj prevzvišeni smoter.

Katoliško časnikarstvo mora braniti sv. vero in krščanstvo, politično in versko prostost narodov. Ono brani istotako pravice zadnjega reveža, kakor prvega bogatina, ker rešitev tako perečega socialnega vprašanja je edino mogoča na krščanski podlagi, brez bajonetov, brez prelivanja krvi.

Pri tej priliki moram le obžalovati, da niso vsi slovenski časniki, katerim je bilo le mogoče, obja-

Ali naj poginem? Ne še? V največji stiski, v objemu smrti, tako grde, pomislim na nož. Moram ga imeti, moram se braniti, saj imam še proste roke.

Trdnih hlač, res nisem mogel pretrgati; a morda popusti šiv, ta ni tako močan. Pritiskam, vlečem šiv narazen, s poslednjim ostankom moči, potegnem, — poka, potegnem še bolj, šiv se razpara, žep odtrgam in nož je v moji roki.

Toliko sem imel še moči, da sem ga mogel hitro odpreti, z ojstrinko potegniti po kačji koži. Nekako zamolklo je počilo, kača je popuščala, jela se odvijati na dvoje, naposled pade v dveh kosih na tla. Bežim k čolnu, skočim vanj, onesvestim se. Tako sem ležal, kako dolgo, sam ne vém, dokler me ne prebudi glas prijateljev.

Slišal je bil moje divje vpitje, hitel za menoj ter me našel nezavednega v čolnu. Pripovedujem mu, prestrašenemu, ob kratkem, kaj sem doživel. Sel je po rano, a prinesel tudi kačja kosova. Doma sva jo merila; merila je 8 čevljev in pol. Celi mesec sem bil bolan in bolehen vsled tega dogodka, in kadar se ga spomnim, pretrese mi srce toliki stud in strah, da bi posekal vse kače na zemlji. Do zadnjega diha bom hvalil Boga, da me je rešil iz kačjih objemov.

Majar.

vili okrožnice sv. očeta Leona XIII. o socialnem vprašanju, okrožnice, katero so objavili najliberalnejši listi, kot delo duševnega velikana.

Na tak način ne pospešuje tisek izobražbe slovenskega naroda, če mu odteguje tako klasičen, vsemu človeštvu namenjen duševni proizvod.

Dostojnost bodi znak katoliškega časnikarstva. Nikdar naj ne brani svojih načel z osebnostmi ali s podlimi priimki. Takozvana „Chronique scandaleuse“ ne bodi nikdar vsebina katoliškega tiska.

Katoliško časnikarstvo pa bodi tudi pravično. Ono naj ne krati nobenemu narodu njegovih pravic. Zaradi tega naj zagovarja vedno težnje slovenskega naroda, da doseže njemu po božji in človeški postavi zagotovljene mu pravice. Če bode tisek odločno katolišk, potem bo tudi slovenski, potem bo tudi avstrijski, in se bo uresničilo staroslovensko geslo: „vse za vero, dom, cesarja“. Ako prešine avstrijski tisek krščanska ideja, našla se bo takoj ona harmonija med raznimi avstrijskimi narodi, katera je, smem reči, za obstanek mogočne naše Avstrije neobhodno potrebna.

Poprej pa mora biti slovenski tisek sam složen na lastni domači zemlji. Slovenci smo katoličani, naša načela morajo biti katoliška. Preustrojimo torej v tem duhu skupno slovenski tisek, za razvoj in napredek mile naše domovine.

Hudi burni časi nas še čakajo; ne razkosavajmo lastnih močij v radost naših nasprotnikov. Oklenimo se trdno mogočnega nerazrušljivega katoliškega stebra, ki je Slovence v najhujših in najnevarnejših časih obvaroval duševnega in narodnega pogina. Učimo in blažimo našo mladino na podlagi istih načel, za katera so krvaveli naši pradedje skozi stoletja s tem, da se vestno presodijo in cenijo vse slovenske knjige ljudstvu in mladini namenjene, da se slabo blago odstranjuje, tembolj pa razširjajo res dobre knjige. Ne dopuščajmo pa nikdar, da bi se v zasramovanje teh načel, v zasramovanje vere in domovine rabil kedaj mili naš slovenski jezik. Uporablajmo tiska velesilo vedno le v uresničenje našega programa: „Vse za vero, dom, cesarja!“ V to pomози Bog! (Glasna pohvala in pritrdjevanje.)

Posvetovanja v odsekih.

I. odsek: Šola.

(Konec.)

Poročevalec vč. g. prof. dr. Jos. Lesar govori na to nekako tako-le:

Poprosil sem za dovoljenje, govoriti, da prav posebno priporočim to resolucijo. Kakor se že iz tiska nasvetovane resolucije spozna, priporoča pripravljalni odbor zlasti slovensko katoliško učiteljsko semenišče v Ljubljani in še le v drugi vrsti slovensko katoliško pripravnico. Prvi zavod bi Nemci zvali „Lehrerseminar“, a drugi „Lehrerbildungsanstalt“. Jasno je, da pripravljalni odbor priporoča semenišče pred pripravnico samo z ozirom na veliko manjše troške. Dalje prevdarimo: če bomo imeli enkrat semenišče, se to vedno še lahko, če bodo pripomočki dopuščali, spremeni v pripravnico. Zato priporočam, da tudi oblika te resolucije ostane, kakršna je.

Če mi morda kdo ugovarja, čemu učiteljsko semenišče, saj smo dosedaj brez njega izhajali, mu odgovorim, da je to sicer res. Dovolim si pa tudi jaz vprašanje, namreč: Kako smo izhajali? Istina je, da naši mlajši gg. učitelji niso z nami enega duha. To se je pokazalo že pri mnogih prilikah. Spomnim le na boj g. dr. Mahniča z „Zavezo slovenskih učiteljskih društev“, spomnim tudi na člauek v „Slovenskem Narodu“, menim da z dne 26. avgusta t. l.

Nam se zdi seveda priporočano semenišče nekaj nenavadnega, a samo zato, ker je nekaj novega. Po vsem Pruskem, če sem prav poučen, celó po vsi Nemčiji, se vzgajajo prihodnji učitelji v konfesionalnih internatih ali semeniščih. Pri nas pa? Kdo vé, kje stanujejo ti mladi ljudje, kje preživé večere? Veliko iz-med njih je zaljubljenih, predno končajo svoje študije. Duhovniki se tudi vzgajajo po semeniščih, častniki po vojaških akademijah, in vsi mi to le odobravamo. Samo učiteljska semenišča naj so nepotrebna? In vendar ga ni za versko-nravno vzgojo ljudstva za duhovniki imenitnejšega faktorja od ljudskih učiteljev! Pomislimo tudi še to, da učé učitelji tu in tam krščanski nauk. Ta pa se poučuje najvspešnejše z vzgledom. Kako pa naj se daje dober vzgled, če ni v glavi verskega prepričanja in v srcu pobožnega nagona?

Drugod so spoznali potrebo takega zavoda že zdavno. V Krakovu na Poljskem je osnovalo Vincencijevo društvo tako učiteljsko semenišče že pred 20 leti. V Lvovu, glavnem mestu gališkem, so otvorili tako hišo č. oo. dominikanci. Gališki deželni zbor daje obema tema zavodom subvencijo iz deželnega premoženja. Ni mar pričakovati izdatne podpore tudi od našega deželnega zbora?

Tudi Švicarji imajo internate ali semenišča. S stališča moderne prostosti je to seveda reakcija, ali z vzgojeslovnega stališča so taki internati povsod in posebej še pri nas toplo priporočati.

Se večjega pomena pa bi bila seveda katoliška pripravnica. Deželno katoliško učiteljsko pripravnico so ustanovili leta 1888 v Tisisu na Predarlskem. Vodi jo šoleki bratje z Dunaja. Druga katoliška učiteljska pripravnica v Avstriji je ona katoliškega šolskega društva na Dunaju. Vodi jo tudi to isti redovniki. Predno Slovenci mislimo na katoliško pripravnico, kazalo bi vsekako, misliti prej še na slovenščine večše šolske brate. S tem sprožim neko misel, katere pa sedaj ne morem dalje razvijati.

K sklepu še enkrat toplo priporočam, da se vsprejme četrta resolucija prav tako, kakor jo nasvetuje pripravljalni odbor ter želim, da se kmalu vresniči.

Pri glasovanju obvelja po pripravljalnem odboru nasvetovana resolucija z dostavkom velečast. gosp. dr. J. Pavlice.

Peta točka resolucije, ki izreka raznim redovom zahvalo za njih vspešno delovanje na katoliško-slovenskem šolskem polju, bila je brez debate sprejeta.

Pri šesti točki priporoča velečast. g. katehet J. Smrekar konferencije katehetov in učiteljev, od katerih pričakuje veliko sadu verskemu pouku in razmerju med kateheti in učitelji. Priporoča, naj si tudi v tej točki nasvetovano društvo omisli poseben društven časopis.

Velečast. g. prof. dr. A. Mahnič predlaga nastopni dodatek k nasvetovani točki: „naj si (katoliško učiteljsko društvo) ustanovi poseben katoliški pedagoški list kot glasilo društva.“ — Nasvetuje nadalje, naj se, predno se ustanovi nov list, skuša pridobiti kateri sedaj obstoječih učiteljskih listov v društvene namene. (Odobranje.)

Poročevalec velečast. g. dr. J. Lesar utemeljuje kratko resolucije gledé srednjih šol, ki se brez debate sprejmó.

Obširno in skrbno sestavljeno poročilo velečast. g. dr. J. Lesarja, katerega zbog kratkega časa ni mogel prebrati, objavimo o priliki.

Nato utemeljuje isti poročevalec i resolucijo gledé visokih šol in priporoča zlasti prvo točko, ki govori o ustanovitvi svobodne katoliške univerze v Solnogradu. Kar se tiče nasvetovanega „zavetišča“ za slovenske visokošolce na Dunaju in v Gradcu, poudarja govornik, da se v tem slavno podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju popolnoma strinja s pripravljalnim odborom.

Č. g. arhivar in kurat A. Koblar obžaluje, da ne preostaja več časa, da bi se obširneje pečali baš s prvo točko nasvetovanih resolucij in se izreče zoper to, da se priporoča društvo za ustanovitev svobodnega kat. vseučilišča v Solnogradu, ker mora naš idejal ostati, da pridemo do lastnega slovenskega katoliškega vseučilišča v Ljubljani. Ako se ta predlog zavrne, stavi drugi predlog, naj se vsaj zagotovi ustanovitev slovenskih stolic.

Zoper te predloge govori g. dr. I. Sušteršič, ki poudarja veliko potrebo katoliške univerze nasproti obstoječim državnim in pravi, da je za nas veliko večjega pomena katoliška univerza v Solnogradu, kakor državna v Ljubljani.

Poročevalec dr. J. Lesar izreče se v sklepni besedi zoper predloge g. Koblarja, a gledé na drugi predlog omenja in priporoča, naj se nabrane svote za kat. vseučilišče ne odpošiljajo v Solnograd, marveč naj se oddajajo čast. kn.-šk. ordinarijatom. Kajti če se potem ustanovitev kat. univerze izjalovi, porabijo se nabrane svote lahko v druge dobre namene.

Pri glasovanju obveljajo po pripravljalnem odboru nasvetovane resolucije, predlogi g. A. Koblarja se pa odklonijo.

Na to se vse resolucije v tretjem branju sprejmó s premembami, ki so v podrobni razpravi obveljale.

(Dalje v prilogi.)

Ob 1/2 5. uri zaključil preč. gospod predsednik K. Klun zborovanje šolskega odseka s primernimi besedami.

Resolucija o šolstvu, kakor je bila sprejeta na 2. slovesnem shodu, se glasi doslovno:

Ker se dobra ali slaba bodočnost Slovencev opira na dobro ali slabo vzgojo naše mladine, izjavlja I. slovenski katoliški shod v tem oziru naslednje:

I. Gledé ljudske šole.

1. *Katoliški stariši so po vesti dolžni, svoje otroke vzgajati in podučevati po načelih sv. katoliške cerkve.* Ker pa ne morejo sami zadostno vzgajati in podučevati svojih otrok, in ker imamo z druge strani v Avstriji prisilno državno šolo, zahteva I. slovenski katoliški shod za katoliške otroke katoliške javne ljudske šole in katoliške učiteljske pripravnice v smislu izjave avstrijskih škofov v gospodski zbornici dné 12. marca 1890.

2. *Prvi slovenski katoliški shod* zahteva, da najvišja šolska uprava postavi ljudsko šolo in učiteljske pripravnice na edino pravo pedagoško-didaktično podlago maternega jezika, kakor to zahtevajo državno-osnovni in šolski zakoni, da je torej učni jezik na šolah Slovencev namenjenih slovenski. Zato katoliški shod tudi zahteva, da se umaknejo temu nasprotni učni načrti za male šole, kakoršni se nahajajo posebno po slovenskem Koroškem, ter smatra vsako drugačno vredbo ljudskih šol kot nepostavno. Katoliški shod nadalje zahteva, naj visoka šolska oblastva v vseh deželah, koder bivajo Slovenci, to je po Štajarskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem, iz pedagoško-didaktičnih vzrokov skrbé tudi za slovenske manjšine tako, da se povsod, kjer se nahaja *poslovno* število slovenskih otrok, osnujejo katoliške javne ljudske šole s slovenskim učnim jezikom.

Če pa število slovenskih otrok ne dosega postavnega števila za ustanovitev slovenske šole, in jih je najmanj deset, naj se otroci v skupni šoli ločijo po maternem jeziku v skupine ali v oddelke. Samo po sebi se razumeva, da ima dotični učitelj večé biti obeh učnih jezikov.

Sploh pa naj se šolski otroci v vsakem številu, če je le mogoče, v krščanskem nauku podučujejo v svojem maternem jeziku.

3. *Prvi slovenski katoliški shod izreka željo, naj deželni zbori, kateri zastopajo kraje slovenskih volilcev, preuredijo* — kot nekaj prehod do boljšega — *naše šolske postave v takem smislu, kakor so si jih priredili vrlji Tirolci*; dalje naj se poskrbi, da bodi poduk v ljudskih šolah praktičen ter nam vzgajaj dobrih gospodarjev, vrljih gospodinj in pridnih delavcev; osobito pa naj se vredijo ljudske šole tako, da se, kjer le možno, delijo otroci po spolu zaradi pravdnosti in primerniše razdelitve učne tvarine.

4. Dokler se nam pa naše opravičene zahteve ne spolnijo postavnim potom, *snujejo naj se katoliške zasebne, zlasti redovne ljudske šole ter naj se v prvi vrsti ustanovi slovensko katoliško učiteljsko semenišče v Ljubljani* in, ako možno, tudi slovenska katoliška pripravnica s pomočjo družbe sv. Cirila in Metoda, ki se toplo priporoča, s pogojem, da se v bodoče organizuje po župnijah v soglasji z našimi prevzvišenimi vladikami, ter z drugimi radovoljnimi darovi in prispevki zadevnih deželnih zastopov.

5. *Vsem redovnikom in redovnicam, ki delujejo za krščansko vzgojo slovenske mladine, izreka katoliški shod priznanje in zahvalo* za tako požrtvovalno in uspešno delovanje; ob enem pa toplo priporoča njihove šolske zavode.

6. *Katoliški shod priporoča slovenskim učiteljem in katehetom ter vsem drugim vzgojevalcem slovenske mladine, da naj si ustanové katoliško učiteljsko društvo in poseben katoliški pedagoški list kot glasilo društva.*

II. Gledé srednjih šol

zahteva katoliški shod:

1. *Naj se državne srednje šole, gimnazije in realke tako preustrojé*, da se ne bode na njih ne le nič podučevalo, kar bi nasprotovalo vsakemu prepričanju katoličanov, marveč da bodeta tudi na njih vsa vzgoja in ves poduk dejanski *povspesjevala katoliško versko mišljenje in življenje* naše mladine.

Razun tega izreka katoliški shod željo, da se osnuje s časom svobodna katoliška gimnazija, združena s odgojnim zavodom, s slovenskim učnim jezikom.

2. V poživljenje verskega duha srednješolske mladine naj se zopet vpeljejo vsakoletne duhovne vaje in naj se mladina pridno zbira v Marijine družbe ali kongregacije.

3. Vsem šolskim oblastvom, oziroma mestnim gospodkam in vsem mladinoljubom se toplo priporoča, naj *skrbno pazi*jo na *vedenje dijakov zunaj šole*, posebej na *dijaška stanovanja*, da se bodo dijaki tudi doma versko-nravno vzgajali.

III. Gledé visokih šol.

1. Ker ni upati, da bi se sedanje visoke šole kmalu preosnovale v verskem smislu, ali da bi se ustanovljale nove državne visoke šole, osnovane na podlagi katoliške vere, podpirajo naj Slovenci društvo za ustanovitev *svobodnega katoliškega vseučilišča v Solnem Gradu*, od katerega pričakujemo, da bode zasnovalo nekaj slovenskih vseučilišnih stolic.

2. *Katoliški shod priporoča, naj se ustanovite za slovenske visokošolce na Dunaji in v Gradcu posebni katoliški dijaški društvi* po vzgledu dunajske »Avstrije« pod pokroviteljstvom odličnih slovenskih katoličanov.

Bodočemu vednostnemu društvu pa bodi skrb, v dogovoru s pokrovitelji imenovanih društev, za podporo slovenskim visokošolcem, oziroma ustanovitev potrebnih »zavetišč«, v katerih naj se bi skrbelo za versko-nravni napredek slovenske akademiške mladine ter vzbujalo v njej in množilo katoliško mišljenje in življenje.

3. Odsek: Socijalne zadeve.

Predsednik g. dr. Srnc pride med posvetovanjem, zato mesto njega predseduje I. podpredsednik veleč. gosp. dr. Lipold, ki pozdravlja vse zbrane. Povdarja, da se bodo obravnavale posebno imenitne zadeve. Vsa vprašanja o socijalni zadevi se morajo rešiti le na podlagi krščanske cerkve. V zadnjem času rimskega cesarstva se je nakupičilo vse bogastvo v rokah pičlega števila ljudij, ki so imeli svoje robove. Jednako je tudi v današnjem času. Vse premoženje je v rokah malo ljudi, ki hočejo, da bi jim drugi premoženje le pomnožili. Zoper to ni drugega sredstva, kakor krščanski duh. Dokler se ne bode vera bolj oživela, bodo bogati vedno mislili, da so oni privilegirana kasta. Katoliška cerkev uči, da smo pred Bogom vsi jednaki. Ko bi vsakdo izvrševal svoje dolžnosti do Boga in do bližnjega, bi socijalnega vprašanja sploh ne bilo.

Za njim deželni in državni poslanec g. Fran Povše utemeljuje resolucijo o kmetijskih zadevah. Mej drugim pravi: Potreba je, da država, ki je do sedaj podpirala delniške družbe, n. pr. Lloyd, propadle banke, začne podpirati tudi kmetijski stan, ki ne plačuje samo velikih davkov v denarju, ampak tudi najhujši krvni davek. (Živahno in dolgotrajno odobravanje.)

K resolucijam se nihče ne oglasi, zato prebere gospod poročevalec 1. resolucijo, ki se jednoglasno vsprjame.

Na drugem mestu poroča g. Ig. Žitnik o delavskem vprašanju, in sicer z ozirom na delavce v tovarnah in rudnikih.

K splošni debati o delavskem vprašanju se oglasi g. dr. Krek. Predstavljati si moramo, da ne delimo delavcem milosti, ampak pravico. Dva zmedena pojma sta kriva vse socijalne prekucije: denar in človek. Denar je vse, človek ni nič, to je ravnilo sedanje dobe. Vrniti moramo denarju pravi pojem, ki ga ima pred Bogom, — v krščanstvu; tako tudi človeku. Delavcu se mora dati priložnost, da dobi kako stvar, katero imenuje svojo; za to ima vsak pravico, tudi delavec. Dalje ima pravico razvijati svoje zmožnosti. Človek je lahko sedaj le svobodno hudoben. Človek ima dolžnost priti v nebesa, zato je ima tudi pravico priti v nebesa. Pravica vsacega je, da živi v materijelnem blagostanju. Človeku je treba vrniti to, kar je človek, in denarju, kar je denar. Sedaj je v denarju življenje; človeška družba pa je mehanizem. Nobena stvar tako hitro ne raste, ne razmnožuje se, kakor denar. Vse resolucije v tem vprašanju so le krpe.

Naše želje so mnogo večje, kakor jih tukaj moremo in smemo izražati. Mi katoličani se mešamo v vsako stvar, ker se moramo mešati v vsako stvar. Naj bi sleherni premisljal, kaj je denar, kaj je bil, kaj je v socijalnem, kaj v političnem življenju.

Naj se premotrivajo ta vprašanja, da bode ob času potrebe nekaj mož pripravljenih, ki bodo bistrega očesa pomagali zidati novo poslopje na krščanski podlagi.

Gosp. dr. Krek nasvetuje naslednji dostavek k resoluciji:

Ad C. b) Zato se zahtevaj dokaz vsposobljenosti pri tovarnarjih.

Ta dostavek je bil sprejet. Posvetovanje se odloži do 2. ure popoldne.

Ob 2. popoldne otvori podpredsednik gospod dr. Lipold odsekovo sejo ter dá besedo g. Kalanu, ki poroča o rokodelsko-obrtnem vprašanju jako obširno in stvarno.

Gosp. Regali pravi, da resolucije niso še vzor, vendar jih priporoča, ker je vsaj korak do boljšega. Obrtni nadzorniki imajo po 8000 gl., vendar pa še niso za obrt nič koristnega storili. Dokler obrtnikom ne bode pomagano, bodo še vedno prisiljeni seliti se v Ameriko.

Ker se drugi nihče ne oglasi, prečita g. poročevalec resolucije, ki se sprejme.

O nedeljskem počitku poroča veleč. g. o. Kalist Medic. Govor je bil obče živahno odobravan.

Ker se za splošno debato nihče ne oglasi, prebere poročevalec resolucije, ki se sprejme.

G. Matija Koren, opozarja, koliko škodujejo plesne veselice, nedeljskemu počitku in nasvetuje, naj bi se v resoluciji tudi to omenjalo.

Gospod predsednik na to s primernim govorom konča posvetovanje. Dotične govore objavimo o priliki.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. septembra.

Notranje dežele.

Nove premembe v uradništvu so pričakovati. Vsaj poslanca dr. Hallwich in dr. Roser sta pri nekem komersu v Trutnovu govorila, kakor bi vlada bila obljubila levici neke osebne premembe, katere bodo vsekako važne, četudi ne tako pomenljive, kakor je bil odstop ministrov Dunajevskega in Pražaka.

Mladočeht. V nedeljo je Vašaty v Prerovu govoril na ljudskem shodu. Hudo je kritikal delovanje moravskih Staročehov. Potem je govoril o vnanji politiki. Jezil se je čez mnoge Mladočehe, zlasti profesorje, da so se iz sebičnosti izrekli za tridržavno zvezo. V delegacijo je voljenih nekaj Mladočehov in dr. Vašaty ne upa nič posebno dobrega od teh mladočeških zastopnikov. Ta shod je izrekel zaupanje Vašaty-ju in pa moravski ljudski stranki.

Galicija. Rusini bodo v letošnjem deželnozbornem zasedanju zopet zahtevali, da se izvede narodna jednakoopravnost. Upati je, da Poljaki ne bodo ugovarjali opravičenim zahtevam rusinskega prebivalstva. — Deželni odbor bode od deželnega zbora zahteval, da se mu dovoli 60 milijonov posojila vzeti, da konvertuje deželni zemljiško-odvezni dolg.

Ogersko. Finančni minister Lukacs potuje sedaj po orijentu. Skušal bode v Bolgariji in Turčiji ogerski trgovini pridobiti nova pota in nove ugodnosti. Pomenljivo je pa, da se je minister peljal skozi Srbijo, ne da bi se bil kaj ustavil. — Slovaške sirote, katere so odpeljali v madjarske kraje, sedaj živé največ v veliki revščini. Slabo so oblečene in povsod jako umazane. Uradi so jih dali navadno slabim ljudem v vzgojo. Nekatero otroke, kateri imajo še stariše, in so jih bili odpeljali proti volji starišev, dobili so Slovaki nazaj jako zane-marjene.

Vnanje države.

Srbija. V nedeljo je bil velik radikalni shod v Aleksincu. Shod se je vršil pod milim nebom. Zbralo se je bilo baje nad dvanajst tisoč udeležencev, največ kmetov. Predsedoval je shodu Pasč, podpredsedniki so bili Katč, Tajsic in predsednik skupščine Vuković. Zbrani narod je navdušeno pozdravljaj radikalne govornike. Shod je izrekel, da je vlada popolnoma prav ravnala, da je zahtevala od regentstva, da skliče izredno skupščino, da reši trgovske pogodbe in voli tretjega regenta. Ko regentstvo v to ni hotelo privoliti, je vlada seveda morala odstopiti. Shod jej pa zagotavlja, da jej narod še vedno zaupa. Popolnoma proti parlamentarnemu redu je pa, da se je poklicala nova vlada, ki se mora opirati le na neznatno zbornično večino. Za politično in narodnogospodarsko škodo, ki bode izvirala iz tega, so pa odgovorni tisti, ki so proti narodovi volji prevzeli vladu. Zbrani narod zahteva, da se koj razpiše nove volitve in se tako naredi konec sedanji nezakoniti vladi. Koncem je zbor pozval vse člane radikalne stranke, da se naj vdeležé volitev. Shod je izvolil centralni odbor in pa kralju brzojavno izrekel svojo udanost s pristavkom, da božje pričakuje njegove polnoletnosti, v nadi, da teče on bolje varoval ustavo. — V kratkem radikalna stranka skliče nov shod v Beligrad in pričakuje, da bode še bolje obiskan. Mnogobrojen obisk radikalnega shoda v Aleksincu je vsekako malo ostrašil liberalno vlado. Nikakor ni pričakovala, da radikalcii imajo še toliko zaupanja in zaslombe pri narodu.

Rusija. Več stvari, katere sedaj spadajo pod finančno ministerstvo, nameravali so izročiti prometnemu ministerstvu, da bi bolehní finančni minister imel manj dela. Pokazale so se pa take težave, da so sklenili vso stvar še odložiti za nekaj časa.

Srbija in Rusija. Jako veseli so v Peterburgu, da je Šiškin postal ruski minister vnanjih stvari. Šiškin je baje velik prijatelj Srbov in bo, kakor se je nadejati, podpiral srbsko vnanjo politiko.

Francija. Nasprotniki cerkve neprestano povsod rujejo. V enem kraju skrivno, v drugem očitno. Občinski svet v Saint-Denisu je prepovedal duhovščini spremljati pogrebe. Občinski svet v Finisteru je pa razpisal pet nagrad petim krepostnim dekletom, ki javno kažejo sovraštvo do cerkve. Zastran poslednjega sklepa se čudijo celó republikanski listi, da ga je državni svet potrdil.

Južna Amerika. V Venezueli je popolna anarhija. Zjedinjene države odposlale so vojne ladije v varstvo svojih podložnikov v tej južno-ameriški republiki. Reda v Venezueli najbrž še ni kmalu pričakovati. Ker nobena stranka ne more vojakov dobro preskrbeti, pa ropajo po deželi.

Izvirni dopisi.

Z Breznice, 6. septembra. (Cerkvena slovesnost. — Tombola.) Pretečeno nedeljo smo imeli pri nas zapored dve lepi slovesnosti, ki sta vredni, da jih objavimo.

Sv. Avgušтина dan, ko praznujemo Brezničani obletnico posvečevanja svoje cerkve — letos je bila 71. obletnica — je blagoslovil velečastni g. dekan J. Razboršek zadnja dva stranska altarja, ki sta bila letos prenovljena. Po blagoslovljenju pa je stopil na leco g. prof. T. Zupan, naš rojak, ter v prekrasnem govoru jako umetno, a vseskozi poljudno razvil zgodovino brezniške cerkve. Zajedno je pa z mojstersko bistroumnostjo vpletal med zgodovinske podatke lepih opominov in nauk.

Omenjam tu kratko le najznamenitejših stvari, ki dičijo brezniško cerkev.

Prav poseben kras cerkvi je veliki altar, katerega je postavil J. Murnik za pokojnega župnika Kramarja, posvetil pa knezoškof Janez Zlatoust, Brezničan. V altarju se posebno odlikuje J. Šubiceva slika Žal. Matere Božje in pa soha Matere Božje pod križem, z mrtvim Kristusom v naročju. To soho je izklesal iz kamna J. Zajec tako izborna, da človek nehote obstoji in zamaknjen gleda v obličje božje Porodnice, v katerem je vtisnjena nepopisna bol, kakor jo more občutiti le materinsko ljubeče srce.

Pravi biser v naši cerkvi je slika sv. Jožefa pri stranskem altarju. To je delo umetnika Mucigerja. Slavni naš umetnik je naslikal dete Jezusa, ki hiti iz Marijinega naročja v Jožefovo — kakor bi nas hotel opomniti s svetopisemskim stavkom: „Ite ad Joseph“. In letos je dobila cerkev še tri nove slike v zadnja dva stranska altarja — namreč slike sv. sv. Lavrencija, sv. Nikolaja in sv. Alojzija. Izdelal jih je jako lepo občeznani, mnogozaslужni slikar L. Ogrin. Poleg tega je bila vsa cerkev letos kolorirana, dočim je bila doslej le bela. Slike nad prezbiterjem so bile prenovljene in poživljene, kolikor je bilo to mogoče.

Tako je brezniška cerkev zares krasna, da je dostojno prebivališče Stvarnika samega. In za vse to se imamo zahvaliti gorečnosti za čast hiše božje vsem že pokojnim našim župnikom blagega spomina, kakor posebno tudi sedanjemu župniku, preč. g. T. Potočniku, ki z neumorno trudoljubivostjo deluje in se žrtvuje za dušni blagor svojih župljanov.

Pa ne samo dušni, tudi telesni blagor svojih župljanov je gospodu župniku gorka skrb.

V dokaz nam je tombola, prirejena pod njegovim predsedništvom pretečeno nedeljo na korist kmetijski podružnici na Breznici.

Blag. g. Gustav Pirc, tajnik c. kr. kmetijske družbe, kateri je na prijazno predsednik-župnikovo povabilo blagohotno sprejel nalogo poučnega govornika, je v zares zanimivem govoru dokazoval Brezničanom, kolike pomembe in vrednosti da je za kmeta sadno drevje. Poslušali smo gosp. tajnika kar najpazljivejše ter mu tem potom izrekamo najtoplejšo zahvalo za obilen trud, a zajedno izrekamo srčno željo, da bi imeli še večkrat čast čuti iz ust gosp. tajnika novih nauk in navodov za kmetijstvo.

Zahvaljevati se moramo tudi vsem p. n. gospodom, ki so velikodušno podarili dokaj dragocenih dobitev v tombolo, ki so bili pa vsi jako umestni

za kmetijski stan. Naj omenjam izviren dobiček kot prvo tombolo — voz sena.

Prav tako vsa čast in hvala g. Egidiju Jegliču, ki je pripravil prostor za tako mnogobrojno množico ter skrbel za dobro postrežbo.

Prijetna dolžnost nam je tudi zahvaliti vse gg. pevce, kateri so po tomboli z ubranim petjem zabavali družbo. Posebno so nas iznenadili pevci z Jesenic, večina Bohinjci in delavci v tovarni na Savi. Niso se strašili slabega vremena, niso se brigali za svoj počitek, marveč požrtvovalno so nam prihiteli na pomoč, bratsko podali roko in doneli so krasni spevi „pod Stolum“ Bogu in domu na čast. Drugačega jim ne moremo povrniti za njih trud, kot da jim častitamo, voščimo srečo in stavimo vsem Slovincem v izgled, kako se je mōči pošteno prosto zabavati.

Iz Zagreba, 3. septembra. Prošli teden so začeli v naši stolni cerkvi popravljati svetišče. Znižali ga bodo namreč, da bo skoro enako visok s srednjo ladijo, kar sem že v enem poprejšnjih dopisov razjasnil. Delo bo trajalo najmanj dva meseca in tako dolgo ostane tudi stolna cerkev za občinstvo zaprta. Kaj bo pa z zvonikoma, nobeden še ne vé. Bila se je v tem pogledu zbrala komisija domačih in nekaj tujih graditeljev-inženrjev, toda sedaj se sklep še ni občinstvu naznanil, če tudi se je bilo sklenilo, da se to zgodi. Da je nevarnost velika, gotovo bi se bilo občinstvo opozorilo na to. Brž ko ne, da se bodeta zvonika dalje zidala, ker razpokline na zidu se vidijo bolj nevarne, nego so v istini. Radi večje varnosti zidajo pri obeh zvonikih jake podpornje od zunaj, kar je bilo tudi iz početka pri starih zvonikih izvedeno.

Bog daj, da bi se dela tega veličastvenega božjega brama čim preje srečno dovršile, kar po božni narod že željno pričakuje!

V Zagrebu se letos sploh zopet mnogo zida. Ravno kar se dodelujete dve tovarni: ena za pivo, druga pa za cikorijsko. Tramvaj se prav hitro širi, pa je nade, da se bode tudi po okolici mestni razprostranil, posebno če se posreči društvu, da razproda akcije, katerim ima biti osnovni kapital 400.000 gld. Letos se dogotavlja učiteljsišče, a na leto se bode zidala nova gimnazija in realka. Te dni se je izročil prometu železni most čez Savo, stari leseni pa se bode podrl.

S tem je izpolnjena ena najvažnejših potreb v našem prometu. Ogromno delo, namreč kanalizacija mesta Zagreba, se je tudi začelo izvajati, toda trajalo bode več let, ker bo stalo več sto tisoč goldinarjev, katerih pa mesto ne more tako lahko zmagati. Ker mesto ni imelo dozda še po vseh ulicah vrejenega tlaka, prevzela je občinska uprava to nalogo na-se ter bode ona sama na troške hišnih posestnikov to delo izvela, kar se mora le odobravati, ker drugače bi pri mnogih hišah zastoj čakali na tlak.

Novoizbrano mestno zastopstvo je imelo prvo svojo sejo 29. avgusta. Vlada je imenovala za izvršitelja verifikacije in volitve novega mestnega župana nadžupana zagrebskega mesta, vladnega svetovaleca Sieberja, ker je vladen komisar Mošinski izbran za zastopnika. Že v prvi seji se je pokazalo, da se bodo v bodoče ostre razprave ponavljale v zastopstvu, kajti brezobzirno ravnanje vladnega poverjenika Sieberja je pokazalo, da se vlada in večina ne boste niti najmanjše ozirali na ugovore opozicije. Že radi verifikacije se je pokazalo veliko nasprotstvo med strankama. Vladni poverjenik je namreč stavil predlog, da se vsi zastopniki en bloc verificirajo, ker se ni proti nobenemu vložil pravočasno protest. Manjšina pa s tem ni bila zadovoljna ter je tolačila mestni statut tako, da je dovoljena razprava o verifikaciji tudi v onem slučaju, ko ne bi bilo nobenega protesta vloženega, kakor se je ravno pri teh volitvah zgodilo. Ali vladni poverjenik je o tej zadevi zabranil vsako razpravo ter dal z večino glasov odobriti volitve vseh mestnih odbornikov.

Tako brezobzirno ravnanje je opozicijsko manjšino silno razburilo, kajti takih prizorov dozda ni bilo v mestnem zastopstvu. Iz vsega pa je videti, v kakšnem duhu se bodo vodile razprave našega mestnega zastopstva, in da se bode tudi tukaj tako malo pazilo na ugovore opozicije, kakor v saboru. Duh nadvlade je obvel za vladno stranko povsodi, in kdor se jej upira, le-ta se mora zlomiti. Bodo pa li taki odnosi koristni za mesto, je kaj dvojbeno. Če je že moralo tako biti, da je tudi zastopstvo razdeljeno na dve stranki, morali bi biti vendar to-

liko oprezni, da ne bi radi njunih bojov trpelo mestno prebivalstvo ter se napredek mesta zaustavljalo. Sloga bi bila vsekako prepotrebna v mestnih zadevah, če tudi je drugače mestno zastopstvo na dve stranke razdeljeno.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. septembra.

(Odlikovanje.) Uprav pred sklepom lista smo zvedeli, da je presvetli cesar podelil vpokojenemu profesorju na ljubljanski gimnaziji, preč. gospodu kanoniku Jož. Marnu viteški križ Franc Jožefovega reda. — Javljajoč to radostno vest prezasluženemu odlikovancu, vrlemu predsedniku „Matiče Slovenske“, najiskrenejše čestitamo: „Na mnogaja leta!“

(Deželni zbori) se snidejo, kakor smo že omenili, v petek. Kranjski deželni zbor se bode pečal z deželnim proračunom in računskimi zaključki, morda tudi z nekaterimi cestnimi zadevami.

(Kanonično obiskovanje in delitev zakramenta sv. birme) bode dné 28. t. m. v Cirknici, 29. t. m. pa v Starem Trgu pri Ložu.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Premesčeni so čč. gg.: Ignacij Fertin, kapelan v Mošnjah, za kurata ženske kaznilnice v Begunje; Simon Šmitek, kapelan na Vrhniki, v Mošnje; Fr. Fik, kapelan na Toplicah, v Rabnico; Franc Avsec, kapelan v Trebnjem, v Mengeš; E. Kosobud, kapelan v Gradu, (na Bledu), v Trebnje. — Na novo so namesčeni čč. gg.: Franc Pavlin na Toplicah; Stefan Rihar na Vrhniki; Josip Gruden v Gradu (Bled).

(Po prvem slovenskem katoliškem shodu.) Mnogi avstrijski listi poročajo, nekateri celo prav obširno o prvem slov. kat. shodu v Ljubljani. Naravno in umevno je, da sodba teh listov, ki zastopajo različna načela, ni jednaka. Kolikor pa smo do danes mogli pregledati razne liste, izražajo se češki in nemški konservativni listi prav ugodno in pohvalno o shodu. Čudno izjemo pa dela koroški tednik „Kärntner Volksblatt“. Objavil je namreč daljši članek, v katerem se peča z resolucijo o katoliško-narodni organizaciji. Kakor je videti, imenovani list ni zadovoljen z dotično resolucijo in sploh ne z izidom shoda. Ta članek, o katerem izpregovorimo še obširneje, jasno označuje prečudne razmere na Koroškem.

(Iz Gorice) se nam piše: Znano je „Slovenčevim“ čitateljem, da so slovenski roditelji v Gorici zahtevali svojo slovensko šolo na podlagi § 19. državnih temeljnih postav. Stvar se je zadosti dolgo odkladala in odklanjala in konečno tudi zares odklonila. No, da bodo Italijani „čiste krvi“ glasovali proti slovenski šoli, bilo je pričakovati, ali kaj naj rečemo o č. g. Fr. Sessichu, kojega je majka „naški“ učila. Pomisliti je moral tudi, da glasuje v imenu cerkve katoliške, v imenu prevzvišenega vladike, na čast ali nečast vsega duhovstva, nikar pa na milost ali nemilost neke goriške signorie. Ako ni imel poguma, glasovati po pravici in po vesti, moral je za časa odložiti čast šolskega svetovaleca. — Ob tej priliki naj tudi omenim, da goriško katoliško politično društvo, v kojem je imenovani gospod svoje dni kolovodil in v kojem sedé tudi nekateri slovenski gospodje, ni imelo prijateljskega pozdrava za katoliški shod v Ljubljani. Tedaj pa zahtevamo, da naj se izvrši tudi pri tem društvu ono pravilo, koje je postavil dr. Pavlica: „Izstopite iz društva, ki niso za katol. shod.“ Čemu bi se silili ljudem, ki nas nečejo, čemu bi se bratili z ljudmi, ki glasujejo z liberalci proti naši nežni deci.

(Potrjen zakon.) Presvetli cesar je potrdil od dež. zbora kranjskega sklenjeni zakon o gradnji nove okrajne ceste od Podpečí do Dolgega Grabna v ljubljanski okolici.

(Učiteljske premembe.) Nadučitelj v Mokronogu g. Andrej Grčar je dobil nadučiteljsko mesto v Radovljici (torej ne — g. Podkrajšek!), nadučiteljsko mesto v Vipavi g. Skala, v Košani gosp. Rustija; izpraznjeno mesto na 1. mestni deški šoli je dobil dosedanji suplent gosp. Josin, na 2. mestni šoli g. Kecelj, doslej v Ihanu.

(Vreme.) Po neznosni vročini zadnjih dnij se je v nedeljo vreme nenadoma sprevrglo. Po Ljubljani in okolici je popoldne divjal grozen vihar, ki je trgal strehe, podrl več ograj, polomil mnogo dreves in v okolici zvrnil več kozolcev. V noči na ponedeljek pa je gorenjske planine pobelil sneg,

pred katerim so iz Bleda, Kamnika in drugih gor-
renjskih letovišč zbežali mnogi gostje kakor pred
kolero.

(Iz Celovca) se nam piše: Vodstvo našega
„Katol.-polit. in gospodarskega društva za Slovence
na Koroškem“ obrnilo se je dne 27. maja do viso-
kega poljedelskega ministerstva s prošnjo, naj mu
le-to dá potrebno podporo, da bi se mogel izdajati
list, ki bi koroške kmete poučeval v gospodarskih
stvarih in izhajal kot priloga „Miru“. Odgovor na
to vlogo je vodstvu že došel in je še dosti dovoljen.
Prošnji našega gospodarskega društva se sicer ni
naravnost ustreglo, a visoko poljedelsko ministerstvo
je ukrenilo koroški kmetijski družbi dajati 700 gld.
podpore na leto s pogojem, da nastavi na kmetijski
šoli učitelja, ki bo slovenščine popolnem zmožen in
bode slovenske kmetovalce poučeval na shodih o go-
spodarskih stvareh. Koliko bode ta odlok koro-
škimi Slovincem koristil, učila bode bodočnost.

(Strah pred kolero) se vedno bolj širi. „Denj“
pripoveduje, da je vsled tega mnogo delavcev v pre-
mogokopih ustavilo delo in da zato cena premoga
vedno raste v Rusiji. Sicer smo pa lahko poplunuoma
mirni, zakaj radikalno sredstvo proti tej hudi bo-
lezni je že iznajdeno. Dne 17. avgusta t. l. je pri
shodu socijalnih demokratov govoril dr. Friedländer,
iz rodu Abrahamovega, ki veliko govori o socijalnih
demokracijah in o bedi in o zatiranju, ki pa sam
revne delavce, ki prihajajo k njemu na ordinacijo,
meče skozi dur. Ta mož je sprožil misel, ki kaže
njegovo izredno zdravniško izurjenost, misel, ki so
jo tudi vsi navzoči z veliko pohvalo za svojo spre-
jeli, da je namreč proti kolero najboljše sredstvo —
socijalna demokracija.

(Trojna žalostna vest.) Prijatelj nam piše iz
Ptuja: Posestnica Lucija Dokl iz Krčevine šla je
v Grajeno prat. Božjastna sirota padla je v potok
in utonila. Človek ne vé, kje ga smrt čaka. — V
soboto zvečer se je zaklal v Orešji poleg Ptuja me-
sar Jožef Alt, ki je bil že zaradi tatvine in pre-
tepanja zaprt. Kakoršno življenje taka smrt. — V
nedeljo večer smo imeli točo, ki je po nekaterih
krajih, zlasti po revnih Halozah, potolkla, da je joj.
„Gorje ti, ubogi kmet, gorje!“

(Duhovniške vesti iz celovške škofije.) Veleč.
g. J. Kokic, župnik v Črnečah gre za II. kano-
nika v Gosposveto. — Župnijo Mali Št. Vid je do-
bil čast. gosp. St. Ogerčnik, provizor v Malem
Cerknem. — Č. g. K. Baumgartner, župnik
v Bajtišah gre za župnika v Škofije v labudski do-
lini. — Dne 14. t. m. bode mil. gosp. knezoškof
dr. J. Kahn blagoslovil novo cerkev oo. domini-
kanov v Brežah. Slovesnosti bode se udeležil i mil.
g. knezonadškof solnograški ter general oo. domi-
nikancev o. dr. Frühwirth. Cerkveni govor bode govoril
sloveči propovednik, dominikanec o. H. Denifle
iz Rima.

(Podporno društvo „Dijaška kuhinja“ v Ptuj) je
razposlalo tiskano poročilo o delovanju od 1. listo-
pada 1891 do konca šolskega leta 1891/92. Temu
poročilu povzamemo naslednje: Ptujski rodoljubi si
štejejo v svojo zaslugo, da so prvi dejanjski poka-
zali, kaj je storiti, da šolska mladež ne ostane brez
podpore, katero je vživela v prejšnjih časih v precej
obilni meri pri meščanih. Leta 1886 oglasilo se je
izdatno število prijateljev mladine, pripravljenih, s
primernimi doneski pripomoči, da se ustanovi ku-
hinja, kjer bi se oskrbelo učence kosilo. Veleča-
stili gospod o. B. Hrtiš, takrat gvardijan konventa
čč. oo. minoritov v Ptuj, pokazal je blagodušno na-
klonjenost do nameravanega podjetja z izjavo, da
prevzame konvent dijaško kuhinjo na svojo skrb in
svoj trud. V zavetju gostoljubnega konventa zdrža-
vala se je ta dijaška kuhinja brez posebne društ-
vene osnove od začetka šolskega leta 1886 do konca
šolskega leta 1891. Računi o sprejetju in porabi
blagotvornih doneskov domačih zavodov in zastopov
in posameznikov objavljali so se redno in točno po
slovenskih časnikih. Koncem šolskega leta 1891/92
odpovedalo se je nadaljevanje dijaške kuhinje v kon-
ventu oo. minoritov. Nastalo je z nova vprašanje,
kaj je storiti, da se ne odtegne dijakom še ta pod-
pora. Živo prepričanje, da je narodna dolžnost, pri-
pravljati in gladiti mladini pota do višje omike, po-
speševati razvoj in napredek domačega razumnštva,
kolikor in kjer je mogoče, dalo je nagib, da se skle-

nili prijatelji učeče se mladine, ustanoviti v ta namen
posebno društvo na podlagi društvene postave od
15. listopada 1887. Z odlokom veleslavnega c. kr.
namestništva v Gradcu od 12. vinotoka 1891 so do-
bili predlagatelji dovoljenje za obstanek društva, ki
se je ustanovilo že v zborovanju 31. vinotoka 1891,
kjer se je tudi izvolil predsednik in sestavil odbor.
Odbor je imel svoje redne seje 4. listopada, 7. listo-
pada in 7. malega srpana. V prvi seji se je spre-
jela pogodba z gospodom M. P., da prevzame dijaško
kuhinja na svojo skrb pod pogojem, da preskrbi
društvo potrebno kuhinjsko pripravo in plačuje za
kosilce po 20 novčičev. V drugi seji določi se 16.
listopad kot začetek kuhinjskega poslovanja in se
sprejmejo prošnje za podporo od 16. učencev. V
tretji seji, v kateri so se pregledali in odobrili rač-
uni, pokazalo se je, da je bilo vsprejeto s sredstvi
društva primerno število prosilcev. Odbor izpolnjuje
svojo dolžnost, da izrazi iskreno zahvalo vsem slav-
nim zavodom in zastopom, vsem častitim udom,
podpornikom in dobrotnikom, ki so podpirali dru-
štvo, da mu je bilo mogoče vsaj o skromni meri
izvrševati stavljeni si naloge. Zajedno pa prosi od-
bor slavne zastope in zavode in vse dosedanje ude
in dobrotnike, da bi tudi za naprej ne odtegnili
svoje pomoči prepotrebemu podjetju. Obrača se pa
odbor z enako prošnjo tudi do onih krogov in po-
sameznikov slovenskega občinstva, ki se še uozdaj
niso ozirali na društvo, akoravno jih opominja na
skupno delo sosedstvo, ali jih pa vežejo še osebni
spomini na ptujsko gimnazijo. Preteklo leto bilo je
mogoče društvu izvrševati svojo nalogo le, ker so
prihiti nekateri udje z obilnejšimi doneski, nego
se je moglo pričakovati. Ako kje, treba je gotovo
pri podpiranju dijaških kuhinj za učence srednjih
šol in podpornih društev za dijake na vseučiliščih
obilnejše udeležbe, ako hočemo, da se vzdigne narod
do višje omike, katero potrebuje v vseh položajih
svojega gibanja. K temu pa je potreba živahnega
tekmovanja. Povsod se polnijo prostori po srednjih
šolah in raste tudi število vseučilišnih dijakov tako,
da jih je povsod preveč, ki imajo stopiti v javno
življenje, samo pri nas štajerskih Slovincih zavlada
je deloma nekaj fatalizma, ki prepušča vso skrb
za boljšo bodočnost naključju. Po naključju se
množi ali krči naraščaj domačega razumnštva; na-
ključje pripelja vsako leto več fantov iz revnih nego
pramožnih hiš v srednje šole. Poziv do imovitejših,
naj bi pošiljali raji svoje sinove v srednje šole, ni
še našel pravega odmeva. Ta neugodnost proizvoda
tedaj potrebo, izdatneje podpore in večje požrtvo-
valnosti. Tudi drugi narodi so se povzdignili do
obširnejše prosvete in povolnejšega blagostanja le
s požrtvovalnostjo in skupnim delom. Ljubezen do
domovine postavila je tudi pri nas žrtvenike, na ka-
terih se neti čisti ogenj domoljubja. Slovenec-raz-
umnik, kader te dovede slučaj do teh žrtvenikov,
ne preziraj jih! Ne prebiraj in ne modraj preveč,
kajti povsod je treba podpirati in pospeševati vredbe,
katerih namen je, širiti omiko med slovenskim ljud-
stvom. Dragi rojaki, ki stanujete zunaj Štajerske,
bodite tudi vi prijatelji in podporniki dijaškim ku-
hinjam na Štajerskem, kolikor vam dopuščajo od-
nošaji! — Vsi dohodki društva so znesli v minu-
lem šolskem letu 665 gld. 90 kr., razni troški pa
611 gld. 5 kr., torej znaša prebitok 54 gld. 85 kr.
Po sklepu računa je doposlal odbor okr. zastopa pri
Sv. Lenartu 15 gld., ki se bodo zaračunili prihodnje
leto. Poleg tega je več podpornikov dajalo dijakom
kosilo po eden ali več dni na teden. Odbor vsem
izreka zahvalo.

Telegrami.

Dunaj, 7. septembra. Profesorju na
višji gimnaziji v Ljubljani Marnu, podelil
je cesar povodom njegovega vpokojenja vi-
teški križ Frana Jožefa reda.

Litomerice, 6. septembra. Popoludne
je odpotoval cesar v Smiric. Zvečer je bilo
mesto razsvetljeno.

Smiric, 7. septembra. Cesar je zgodaj
odjezdil k vojaškim vajam in je bil povsod
navdušeno pozdravljen.

Lvov, 6. septembra. Njega velečastvo
cesar je dovolil, da se osnuje druga stolica
za zgodovino na lvovskem vseučilišču.

Genova, 6. septembra. Podadmiral ba-
ron Spaun je dal diner na krovu ladije
„Cesarjevič Rudolf“, h kateremu so bili po-
vabljeni prefekt, župan in divizijski po-
veljnik.

Pariz, 6. septembra. Včeraj je v Pa-
rizu 15 oseb umrlo za kolero. Dosedaj je v
Parizu 305 oseb za kolero umrlo.

Pariz, 7. septembra. V borznem delu
mesta Rue Colannes pred policijskim komi-
sariatom položena petnajst centimetrov dolga
z železno žico ovita bakrena cev se je raz-
počila. Škode nobene. V cevi so našli ne-
sežgan papir in rujavo snov. Če je to zlo-
činski poskus, je to še negotovo.

Pariz, 7. septembra. V torek je v
Parizu 41 oseb zbolelo in 26 umrlo za ko-
lero, v srednjem mestu jih je zbolelo 9 in
umrlo 16.

Listnica vredništva: Danes smo prejeli iz Šmartina pri
Litiji dopis, ki v čudni luči pokaže zadnjo ovacijo g. L. Svetcu,
opisano v „Slov. Narodu“. Prosimo g. dopisnika, naj nam
naznani svoje pravo ime.

Umrli so:

4. septembra. Franc Duh, čevljarjev sin, 21 dni, Stari
trg 11, katar v črevih. — Jožefa Čepelnik, čevljarjeva hči,
14 let, Žabjak 6, griza. — Bogomir Biekel, tesar, 28 let, Po-
ljanski nasipa 50, jetika.

5. septembra. Karol Toman, sin prodajalca žeblice, Fran-
čiškanske ulice 6, dysenterie.

V bolnišnici:

4. septembra. Jožef Šircelj, delavec, 52 let, nephusis. —
Janez Mikuš, delavec, 45 let, jetika.

Tuji.

5. septembra.

Pri **Južnem kolodvoru:** Kolenc in Pogačar iz
Trsta. — Gerčar iz Mokronoga. — Nemeček, magacinier, z
rodbino, iz Heba.

Pri **avstrijskem caru:** Leustek iz Karlova. —
Müller iz Prosnice. — Ažman, dijak, in Gartner, tovarnar, iz
Krope.

Pri **bavarskem dvoru:** Resch z rodbino iz Höchst-a.
— Bassler s soprogo z Dunaja. — Wiegeler iz Celovca. —
Gollob, zavarovalnični uradnik, iz Toplice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Močine na 24 ur v mil.
		razkoma v mm	toplota po Celsiusu			
7. u. jut.		734.3	12.2	sl. szap.	oblačno	1.80
8. u. pop.		734.9	15.2	sl. svzh.	"	dež
9. u. zveč.		735.3	11.8	sl. szap.	"	
Srednja temperatura 13.1°, za 2.7° pod normalom						

Velika 50 krajcarska loterija.

Žrebanje
že 15. oktobra.

Glavni dobitnik

75.000 gld.

Srečke à 50 kr. priporoča: **J. C. Majer v
Ljubljani.** (177 5)

Italijansko vino!

Priporočam **veliko** svojo zalogo
raznovrstnega

laškega vina.

Pokušnje od 100 litrov in višje. Kdor
ima svojo posodo, prosim uljudno, naj jo
pošlje.

**Kupujem in prodajam zdrave
vinske sode** od 56 litrov do 50 hekto-
liter in tudi večje. Isto tako **prazne ste-
klenice.** 409 1

J. C. Juvančič
v Šiški pri Ljubljani.

Cerkvena oprava,

priprosta in fina, izvršena v vseh
slogih, dobi in naroča se pri **Leop. Tratniku**
v Ljubljani, sv. Petra cesta 27. 287 52-20

Ponk na glasovirju

v in zunaj hiše istotako **vkupno vežbanje na glasovirju** pri enem začetku šolskega leta, na kar spošt. roditelje uljudno opozarjam. Manj premožni morejo se po dva ob enem udeleževati vaj na glasovirju. Spoštovanjem

407 1 **MARIJA ZOTTMANN**
v Ljubljani, Francovo nabrežje št. II. 3. nadstropje.

solidno blago

Janeza Dogan-a

mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 15
(v Medjatovi hiši)

prilaga svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastoj in franko. 392 (24-5)

Najnižje cene

Svileno blago za neveste črno, belo, pisano itd. od 45 kr. do gld. 15-65 — gladko in damasto (do 300 vrst) razpošilja poštine in colnine prosto **svilarnica G. HENNEBERG** (v in kr. dvorni založnik), Zürich. — Vzorec z obratno pošto. — Pisma 10 kr. porto. 160 8 (9)

Na privatni pripravnici za ženske

pri č. šolskih sestrah v Mariboru

403 bode v šolskem letu 1892/93 3-2

prvi, drugi in četrti tečaj in tečaj za ročna dela.

Uradne in trgovske KOVERTE

s firmo priporoča **KAT. TISKARNA** v Ljubljani.

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana 1873, 1881.

Jožef Deiller,

tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov, Dunaj, VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik: **Franz Brückner.**

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor: pluviali, dalmatike, velumi, stole, baldahini, bandera itd. itd. pa tudi 167 26-11

cela mašna obleka v najprilnejši obliki.

Cerkveni paramenti.

St. 17.724. 400 3-2

Razpis zalaganja drv.

Mestni magistrat ljubljanski potrebuje za prihodnjo zimo **200 sežnjev suhih bukovih drv**, in sprejema pismene ali ustne ponudbe, o katerih je natančno določeni dolgot polen in cena **do včetega 8. septembra letos.**

Pogoji zalaganja zvedo se pri podpisnem magistratu v navadnih uradnih urah.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane, dne 30. avgusta 1892

Ponudimo po najnižjih cenah:

zarezano vstricno ostrešno opeko

najboljše vrste,

lončene peči

(specijaliteta),

majolika peči

lepenke (Dachpappe), karbolinej, roman in portlant cement, cevi iz kamenine, nasade za dimnike iz kamenine, ognju protivno opeko in plošče osamljače (Isolirplatten).

Dalje prevzamemo po najnižjih cenah **tlakanje z asfaltom, s chammottnimi in cementnimi ploščami.**

Odličnim spoštovanjem

318 10 **J. P. VIDIC & Comp.**
Ljubljana, Slonove ulice.

Razprodaja

od tvrdke **M. Neuman**, Slonove ulice št. 11 prevzete

narejene obleke za gospode in dame

po dokaj nižani ceni. Spoštovanjem

Gričar & Mejač,
Slonove ulice št. 11.

399 6-6

P. n. slavnemu občinstvu naznanjam uljudno, da otvorim **v ponedeljek dne 5. t. m. pod tvrdko**

Anton Zagorjan

v „Slov. Matic“ hiši, na Kongresnem trgu št. 7 v Ljubljani

trgovino s šolskimi knjigami, papirjem in z vsemi pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

V zalogi bodem imel vedno le **najboljše in ceno blago.**

Savnemu občinstvu priporočam se za obila naročila in zagotavljam, da bodem po možnosti ustrezal vsem zahtevam v popolno zadovoljnost beležim

odličnim spoštovanjem

404 3-2 **Anton Zagorjan.**

Dunajska borza.

Dne 7. septembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	96 gld. 75 kr.
Erebrna renta 5%, 16% davka	96 40
Zlata renta 4%, davka prosta	115 75
Papirna renta 5%, davka prosta	100 50
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	996
Kreditne akcije, 160 gld.	315 27
London, 10 funtov strl.	119 75
Napoleonador (20 fr.)	9 50 1/2
Cesarski cekini	5 69
Nemških mark 100	58 67 1/2

Dne 6. septembra.

Ogerska zlata renta 4%	112 gld. — kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 50
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 25
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	151 25
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	186
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 15
Zastavna pisma „ „ „ 4 1/2%	100 25
Kreditne srečke, 100 gld.	189
St. Genois srečke 40 gld.	62 50

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	17 50
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 10
Salmove srečke, 40 gld.	62 25
Windischgrazove srečke, 20 gld.	58
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 25
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2810	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	100 50
Papirni rubelj	1 20
Laških lir 100	—

MERCUR

menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje kapitalov priporočamo:

4% bolzansko-meranske prioritete.

4 1/2% galicijskega zemljiškega kreditnega društva zastavna pisma.

4% duhovsko-podmokelske (Dux-Bodenbacher) srebrne prioritete.

Žrebanje dne 15. septembra!

50.000 goldinarjev

dobi se z jedno

ogersko hipotečno promeso

à 1%, gld. in 50 kr. kolek.